

DE SLOPER OF DE AANNEMER EEN MIDDELENVERBINTENIS OPLEGGEN DAT ZIJ DE VOORKEUR MOETEN GEVEN AAN HERGEBRUIK BUITEN DE BOUWSITE TIJDENS DE OVERHEIDSOPDRACHT VOOR WERKEN

Deze typebepalingen kunnen als dusdanig worden gebruikt of als inspiratiebron, aan te passen volgens uw eigen behoeften en kenmerken.

In te voegen in het bijzonder bestek betreffende de overheidsopdracht voor werken voor de selectie van de aannemer of van de sloper (route B, stap 1).

Om **route B** uit te voeren voegt u volgende bepalingen in het bijzonder bestek bij de overheidsopdracht voor werken in (hierna: BB werken).

1. Typebepaling nr. 1: invoegen van milieuclausules omtrent het hergebruik buiten de bouwsite motiveren

In te voegen in het administratieve gedeelte van het BB werken dat handelt over het voorwerp van de opdracht of over de milieuprestaties van de opdracht.

Milieuprestaties van de opdracht

De aanbestedende overheid heeft beslist onderhavig project op voorbeeldige wijze te beheren overeenkomstig de afvalhiërarchie, door voorrang te geven aan de recuperatie van herbruikbare bouwmaterialen met het oog op hergebruik ervan buiten de site, met andere woorden: de zorgvuldige demontage en verwijdering van de herbruikbare bouwmaterialen die in een gebouw zijn ingewerkt met als doel ze (opnieuw) te gebruiken in andere bouwwerken,

De afvalhiërarchie, vastgelegd in de artikelen 3, 17°, a); 3, 18° en 6 van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen, voorrang geeft aan de preventie van het ontstaan van afvalstoffen (met name door het hergebruik van bestaande producten) ten opzichte van maatregelen voor afvalbeheer (zoals recyclage of voorbereiding van afval voor hergebruik),

De gewestelijke en lokale overheidsinstanties verplicht zijn concrete maatregelen te nemen om in de eerste plaats het hergebruik van bestaande producten te bevorderen, krachtens artikelen 6, 16, 21 en 23 van deze ordonnantie,

Bij een project voor inrichting, renovatie of bouw waarbij een volledig gebouw of een deel van een gebouw moet worden afgebroken, het hergebruik van bestaande bouwmaterialen bijdraagt tot een efficiënt gebruik van de hulpbronnen, door te besparen op het gebruik van hulpbronnen die nodig zijn voor enerzijds een behandeling van deze materialen als afval en anderzijds de productie van nieuwe producten. In dit opzicht legt voorschrift 95 van het Vierde Afvalplan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 2010-2015 de doelstelling vast "(...) *de ontwikkeling (trachten) aan te moedigen van ondernemingen die zich toeleggen op de terugwinning en de herverkoop van herbruikbare materialen bij de afbraak of renovatie van gebouwen*",

Artikel 22, §2, lid 2 van voornoemde ordonnantie betreffende afvalstoffen legt bovendien de doelstelling vast om tegen 2020, met het oog op hergebruik, een minimum van 70 % van het ongevaarlijke bouw- en sloopafval te recycleren en/of nuttig toe te passen,

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest legt de Brusselse overheden als doelstelling op dat zij

milieuclausules moeten opnemen in minstens 20 % van de overheidsopdrachten voor een bedrag geraamd op meer dan 30.000 euro, goed te keuren tussen 1 januari 2015 en 31 december 2017, krachtens artikelen 4 en 9 van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 8 mei 2014 betreffende de opname van milieu- en ethische clausules in de overheidsopdrachten,

In het kader van dit project wordt niet tegemoetgekomen aan de voorwaarden voor een aparte procedure omtrent het hergebruik buiten de bouwsite die voorafgaat aan de overheidsopdracht voor werken. [.....].

De opdrachtnemer kan evenwel worden aangemoedigd om de herbruikbare materialen voor eigen rekening af te staan, toch als hij over informatie over de materialen en hun potentiële overnemers beschikt en als hij voldoende tijd heeft om ze te (laten) demonteren.

Rekening houdend met het voorgaande beslist de aanbestedende overheid de opdrachtnemer een middelenverbintenis op te leggen om het hergebruik buiten de bouwsite van de materialen afkomstig van de bouwplaats in de hand te werken. Met dat doel:

- deelt de aanbestedende overheid de opdrachtnemer alle informatie in zijn bezit mee: (a) over de in het gebouw aanwezige materialen, (b) over de overnemers van de materialen die interesse hebben om de materialen die reeds werden gedemonteerd bij de opdrachtnemer aan te kopen of er gratis over te beschikken en (c) over de overnemers van de materialen die bereid zijn de materialen zelf, in coördinatie met de opdrachtnemer, te demonteren;
- voegt het aan het begin van de planning van de werkzaamheden een demontageperiode in met een totale duur van [...] kalenderdagen. Deze periode dient voor de zorgvuldige demontage en verwijdering van de herbruikbare materialen ; en
- draagt het de opdrachtnemer op om op het einde van de uitvoering van de opdracht een recuperatieverslag te bezorgen.

2. Typebepaling nr. 2: de opdrachtnemer opleggen de voorkeur te geven aan het hergebruik van de materialen buiten de bouwsite

In te voegen in het administratieve gedeelte van het BB werken dat handelt over de uitvoering van de opdracht.

Middelenverbintenis om overeenkomstig de afvalhiërarchie de voorkeur te geven aan het hergebruik van de materialen buiten de bouwsite

§1. Overeenkomstig de afvalhiërarchie onder artikel 6 van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen spant de opdrachtnemer zich tot het uiterste in om eerst voor eigen rekening, gratis of tegen vergoeding, de grootst mogelijke hoeveelheid van de bouwplaats afkomstige materialen af te leiden naar het professionele circuit van hergebruiksmaterialen, vooraleer hij ze als afval wegvoert.

§2. In het kader van de uitvoering van de onder paragraaf 1 bedoelde middelenverbintenis omvat de opdracht van de opdrachtnemer met name:

- (a) de zorgvuldige en veilige demontage en verwijdering van de van de bouwplaats afkomstige materialen, met het oog op hergebruik buiten de bouwsite. Onder "*demontage en verwijdering*" verstaan we: alle noodzakelijke ingrepen om de materialen die deel uitmaken van het gebouw te ontmantelen en om ze hieruit te verwijderen (ook de ingrepen

om de materialen in te pakken en te laden);

- (b) de foto van elk type van ontmantelde materialen zoals ze op de plek van demontage werden gedemonteerd en verpakt, vooraleer uit het gebouw te worden verwijderd. Zodra het hierom verzoekt, bezorgt de opdrachtnemer de aanbestedende overheid deze foto's, in ieder geval tijdens de overhandiging van het recuperatieverslag.
- (c) het bezorgen van een recuperatieverslag, aan het einde van de uitvoering van de opdracht, alsook van de andere documenten die noodzakelijk zijn voor de follow-up en de voltooiing van de opdracht;
- (d) als de aanbestedende overheid hierom verzoekt, de coördinatie van de demontage- en verwijderingsverrichtingen met andere gelijktijdige ondernemingen die op aangeven van de aanbestedende overheid worden uitgevoerd op of in de nabijheid van de plek van demontage, met inbegrip van alle voor de coördinatie noodzakelijke vergaderingen.

§3. De opdrachtnemer let op het volgende:

- aan het begin van de werkzaamhedenplanning onder artikel [...] wordt er een specifieke montageperiode voorbehouden voor de zorgvuldige demontage en verwijdering van de herbruikbare materialen ;
- op website <http://opalis.be> staat een lijst met de voornaamste professionele overnemers van tweedehandse bouwmaterialen in België die interesse zouden kunnen hebben om de materialen afkomstig van de bouwplaats bij de opdrachtnemer te verwerven en/of te demonteren;
- specifieke informatie over de materialen in het gebouw en hun potentiële kandidaat-verwervers staat onder bijlage [...] ;
- om de herbruikbare materialen te laten demonteren en verwijderen mag de opdrachtnemer op geheel eigen verantwoordelijkheid een beroep doen op onderaannemers. Alleen de opdrachtnemer legt ten aanzien van de aanbestedende overheid verantwoording af over de volledige en juiste uitvoering van de middelenverbintenis. Hij herstelt de schade die werd aangericht door de schuld of de nalatigheid van zijn onderaannemers;
- in het kader van de uitvoering van de in paragraaf 1 bedoelde middelenverbintenis staat de aanbestedende overheid de opdrachtnemer de materialen af als zijnde producten die dienen te worden hergebruikt voor dezelfde aanwending als waarvoor ze werden ontworpen, in de zin van artikel 3, 18° van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen, zonder afbreuk te doen aan de verplichtingen inzake afvalbeheer die de opdrachtnemer, de verkrijger(s) of de derde verwerper(s) van de materialen zou(den) kunnen krijgen opgelegd omwille van de manier waarop hij (zij) deze materialen zal (zullen) behandelen.

§4. Uiterlijk dertig (30) dagen na het einde van de in artikel [...] bedoelde demontageperiode vult de opdrachtnemer het model van recuperatieverslag onder bijlage [...] in en bezorgt het aan de aanbestedende overheid. Hij vermeldt hierin: (a) de contactgegevens van de aanbestedende overheid, (b) de uitvoeringstermijnen van de opdracht, (c) de plaats van uitvoering van de opdracht, (d) het totaalvolume van ontmantelde materialen met het oog op hergebruik buiten de bouwsite en (e) een beschrijving van elk type van ontmantelde materialen, samen met een foto van de zoals op de plek van demontage gedemonteerde en verpakte materialen, vooraleer ze uit het gebouw worden verwijderd.

Bovendien beschrijft de opdrachtnemer alle pogingen die hij heeft ondernomen om de grootste mogelijke hoeveelheid materialen af te leiden naar het professionele circuit van

hergebruiksmaterialen, alsook de eventuele moeilijkheden die hij hierbij ondervond. Ter ondersteuning voegt hij alle nuttige bewijsstukken toe.

Als hij geen recuperatieverslag of een onvolledig recuperatieverslag indient, verliest de opdrachtnemer zijn recht op betaling van de laatste schijf.

3. Typebepaling nr. 3: een demontageperiode aan het begin van de werkzaamhedenplanning invoegen.

In te voegen in het administratieve gedeelte van het BB werken dat handelt over de uitvoering van de opdracht.

Een demontageperiode met een totale duur van [...] kalenderdagen gaat de fase van destructieve sloop vooraf. Hierin gebeurt de zorgvuldige demontage en verwijdering, door de opdrachtnemer, van de van de bouwplaats afkomstige materialen, met het oog op hergebruik buiten de bouwsite.

4. Typebepaling nr. 4: voorwaarden verbinden aan de betaling van een deel van de prijs van de opdracht bij het bezorgen van het recuperatieverslag

In te voegen in het administratieve gedeelte van het BB werken dat handelt over de wijze van betaling.

Om de opdrachtnemer aan te moedigen zijn verbintenis omtrent het voorrang geven aan hergebruik buiten de bouwsite ernstig te nemen, stelt u voorwaarden aan de betaling van de laatste schijf van de opdracht bij overhandiging door de opdrachtnemer van het recuperatieverslag. Deze schijf verbindt u aan de betaling van een percentage van de totale prijs voor de opdracht dat overeenstemt met het belang dat de verplichting om voorrang te geven aan hergebruik buiten de bouwsite inneemt ten opzichte van de andere prestaties binnen de opdracht.

De betalingen van de door de opdrachtnemer gepresteerde werken worden als volgt opgesplitst:

1. [...]
2. [...]
3. [...]
4. Volledig recuperatieverslag: [...] % van de totale prijs, na overhandiging van het in artikel [...] bedoelde volledige recuperatieverslag.

5. Stap 5: bijlagen van het BB werken

Als bijlagen voegt u toe aan het BB werken:

1. het onder **bijlage 5** van het vademecum toegevoegde model van recuperatieverslag; en
2. alle informatie waarover u beschikt:

- over de materialen: (a) in de diagnosestap opgemaakt document, alsook (b) een eventueel ander nog meer gedetailleerd document dat u ter beschikking hebt (bijvoorbeeld een inventaris van de potentieel herbruikbare materialen volgens het model onder **bijlage 1** van het vademecum) ;

- over de overnemers van de materialen die interesse hebben om de materialen die reeds werden gedemonteerd bij de opdrachtnemer aan te kopen of er gratis over te beschikken: (a) eventuele blijken van belangstelling tijdens de diagnosestap, (b) website <http://opalis.be>, etc.;

- over de overnemers van de materialen die bereid zijn de materialen zelf, in coördinatie met de opdrachtnemer, te demonteren: (a) eventuele blijken van belangstelling tijdens de diagnosestap, (b) website <http://opalis.be>, enz.;

FAQ: hoe een opdragen tot middelenverbintenis om de voorkeur te geven aan hergebruik buiten de bouwsite tijdens de overheidsopdracht voor werken?

Om voorgaande bepalingen tijdens de uitvoering van de overheidsopdracht op rekening van de sloper/aannemer te laten schrijven, kunt u een beroep doen op een van onderstaande technieken.

1. U sluit met de sloper/aannemer een **bijakte** bij de aanvankelijke opdracht af.

Voor de voorwaarden die van toepassing zijn op het afsluiten van een bijakte tijdens de uitvoering van de opdracht, zie: KB van 14.01.2013, art. 2, 21°, 37, en 80.

2. Of u wijzigt eenzijdig de aanvankelijke opdracht, aan de hand van een **wijzigingsbevel** of een andere eenzijdige beslissing.

Voor de voorwaarden die van toepassing zijn op de goedkeuring van een wijzigingsbevel of van een andere eenzijdige beslissing tijdens de uitvoering van de opdracht, zie: KB van 14.01.2013, art. 37 en 80.